Dosarul № 2r-47/2023 I instanță
Num. comp. 2-22056424-06-2r-30042023 judecător Carapirea Veronica
judecătoria Cimișlia sediul central

D E C I Z I E

29 iunie 2023 **mun. Comrat**

Colegiul judiciar al Curții de Apel Comrat
în componența:
președinte de ședință, judecător Fujenco Dmitrii
judecători Colev Grigori și Starciuc Ștefan

judecând în conformitate cu prevederile art. 426 Cod de procedură civilă al RM, fără participarea părților la proces, în ordine de recurs, recursul declarat de coordonatorul Oficiului Teritorial Comrat al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat, Suhov Vadim împotriva încheierii judecătoriei Cimișlia sediul central din 09 februarie 2023, emisă în cauza civilă inițiată la acțiunea înaintată de către Oficiul Teritorial Comrat al Consiliului Național Pentru Asistența Juridică Garantată de Stat către Cornescu Ion privind încasarea cheltuielilor pentru acordare asistenței juridice garantate de stat,

audiind raportul judecătorului pe fondul cauzei și în baza argumentelor invocate în cererea de recurs,

CONSTATĂ:

<u>Argumentele participanților la proces:</u>

La data de 20 aprilie 2022 în cadrul judecătoriei Cimișlia, sediul central a fost înregistrată cererea de chemare în judecată, depusă de Oficiul TeritorialComrat al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat către Cornescu Ion cu privire la încasarea cheltuielilor pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat. (f.d.1-5)

Prin încheierea judecătoriei Cimișlia sediul central din data de 09 februarie 2022, s-a încetat procesul civil inițiat la acțiunea înaintată de către Oficiul Teritorial Comrat al Consiliului Național Pentru Asistența Juridică Garantată de Stat către Cornescu Ion privind încasarea cheltuielilor pentru acordare asistenței juridice garantate de stat.

S-a menționat, că nu se admite o nouă adresare în judecată a reclamantului Oficiului Teritorial Comrat al Consiliului Național Pentru Asistența Juridică Garantată de Stat către Cornescu Ion cu privire la același obiect şi pe aceleași

temeiuri.(f.d.50-51)

Prin încheierea judecătoriei Cimișlia sediul central din data de 31 martie 2023 s-a corectat greșeala din conținutul încheierii nr.2-376/22 din 09 februarie 2022, adoptat în cadrul examinării cauzei civile inițiată la acțiunea înaintată de reprezentantul Oficiului Teritorial Comrat al Consiliului Național Pentru Asistența Juridică Garantată de Stat către Cornescu Ion privind încasarea cheltuielilor pentru acordare asistenței juridice garantate de stat, prin înlocuirea sintagmelor indicate greșit la anul emiterii încheierii **„2022**" corect fiind „**2023**". (f.d.57)

La data de 06 martie 2023, coordonatorul Oficiului Teritorial Comrat al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat, Suhov Vadim nefiind de acord cu încheierea emisă de instanța de fond, a depus recurs asupra acesteia prin care a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a încheierii recurate și restituirea cauzei spre rejudecare. (f.d.54)

Motivele și argumentele recurentului vis-a-vis de pretinsele încălcări.

În motivarea recursului recurentul a indicat că, încheierea instanței de fond este ilegală, deoarece referirea instanței la art.265 lit.a) din Codul de procedură civilă este neîntemeiată, iar opinia instanței că cauza dată nu urmează a fi judecată în procedura civilă este eronată.

Consideră că art.23[1] din Legea cu privire la asistența juridică garantată de stat, la care se referă instanța în încheiere de a-și fundamenta opinia greșită, îi acordă coordonatorului oficiului teritorial al CNAJGS dreptul de a recupera prin decizia sa cheltuielile pentru acordarea asistenței juridice garantată de stat în cazurile, prevăzute în art.22 alin (1) și (2) al Legii, dar nu și în cazul pârâtului, care este obligat să ramburseze costul serviciilor juridice prestate acestuia în baza art.776 din Codul Civil și art.227 alin. (2) p.(3) și art.229 alin (2) din Codul de procedură penală.

La data de 30 aprilie 2023 cauza dată a parvenit în adresa Curții de Apel Comrat pentru examinarea recursului sus indicat. (f.d.62)

Ulterior, la data de 17 mai 2023, în adresa participantului la proces Cornescu Ion a fost expediată copia recursului declarat de coordonatorul Oficiului Teritorial Comrat al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat, Suhov Vadim împotriva încheierii judecătoriei Cimișlia sediul central din data de 09 februarie 2023, comunicându-i-se despre necesitatea prezentării referinței la recursul declarat. (f.d.65)

Termenul de declarare a recursului:

În conformitate cu prevederile art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din actele cauzei rezultă că, încheierea recurată a fost pronunțată la data de

09 februarie 2023, (f.d.50-51), fiind recepționată de către recurent la data de 02 martie 2023, (f.d.56), iar recursul a fost depus la data de 06 martie 2023 (f.d.54), din care motiv acesta se consideră ca fiind depus în termen.

Aprecierea instanței de recurs a argumentelor părților vis-a-vis de cadrul legal aplicabil:

Analizând legalitatea și temeinicia încheierii atacate, **prin prisma materialelor din dosar, colegiul judiciar consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea încheierii instanței de fond și remiterea pricinii spre rejudecare în prima instanță, din următoarele motive.**

Potrivit prevederilor art. 424 alin. (1) Cod de procedură civilă, curțile de apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Potrivit art. 427 lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Convingerea instanței de recurs privind admiterea recursului se bazează pe argumentele ce urmează.

Conform art. 20 alin.(1) din Constituția Republicii Moldova, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

Conform art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale din 04.11.1950, orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

Potrivit prevederilor art. 2 Cod de procedură civilă,

(1) Procedura de judecare a cauzelor civile în instanțele judecătorești de drept comun este stabilită de Constituția Republicii Moldova, de hotărârile și deciziile Curții Europene a Drepturilor Omului, de hotărârile Curții Constituționale, de prezentul cod și de alte legi organice. Normele de drept procedural civil din alte legi trebuie să corespundă dispozițiilor fundamentale ale Constituției Republicii Moldova și prezentului Cod;

(2) În caz de coliziune între normele prezentului cod și prevederile Constituției Republicii Moldova, se aplică prevederile Constituției, iar în caz de discordanță între normele prezentului cod și cele ale unei alte legi organice, se

aplică reglementările legii adoptate ulterior;

(3) Dacă prin tratatul internațional la care Republica Moldova este parte sânt stabilite alte norme decât cele prevăzute de legislația procedurală civilă a Republicii Moldova, se aplică normele tratatului internațional dacă din acesta nu rezultă că pentru aplicarea lor este necesară adoptarea unei legi naționale;

(4) Legislația procedurală civilă stabilește modalitatea de judecare a cauzelor în acțiuni civile ce rezultă din raporturi juridice civile, familiale, de muncă, locative, funciare, ecologice și din alte raporturi juridice, a cauzelor cu procedură specială și cu procedură în ordonanță (simplificată), precum și a celor care apar în legătură cu executarea actelor instanței judecătorești și actelor altor autorități.

Conform art. 5 CPC, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime. Nici unei persoane nu i se va refuza apărarea judiciară din motiv de inexistență a legislației, de imperfecțiune, coliziune sau obscuritate a legislației în vigoare. Renunțarea uneia dintre părți la dreptul de a se adresa în judecată prin încheierea în prealabil a unei convenții nu are efect juridic, cu excepția cazurilor de încheiere, în condițiile legii, a unei convenții arbitrale.

După cum rezultă din suportul probatoriu prezent la materialele cauzei, instanţa de recurs constată că prin decizia Oficiului Teritorial Comrat al CNAJGS nr.l286/ACP din 23.09.2019 la solicitarea organului de urmărire penală al CNA în cauza penală nr. ***** a fost desemnat un avocat pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat d-lui Cornescu Ion, învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute prin art.361 alin. (1) din Codul penal. Totodată organul de urmărire penală a solicitat pentru Cornescu Ion un avocat, care acordă asistență juridică garantată de stat din motiv că, interesele justiției cereau participarea avocatului în ședința de judecată. Prin urmare, ca temei pentru oferirea asistenței juridice garantate de stat din contul bugetului de stat lui Cornescu Ion a servit lit. c) alin. (1) art. 19 Legii cu privire la asistența juridică garantată de stat.

La data de 20 aprilie 2022 în cadrul judecătoriei Cimișlia, sediul central a fost înregistrată cererea de chemare în judecată, depusă de Oficiul Teritorial Comrat al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat către Cornescu Ion cu privire la încasarea cheltuielilor pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat. (f.d.1-5)

În baza încheierii din data de 25 octombrie 2022 cererea a fost acceptată spre examinare în procedură scrisă, fapt despre care reclamantul a fost informat. (f.d.45,46)

Prin încheierea judecătoriei Cimișlia sediul central din data de 09 februarie 2022, s-a încetat procesul civil inițiat la acțiunea înaintată de către Oficiul

Teritorial Comrat al Consiliului Național Pentru Asistența Juridică Garantată de Stat către Cornescu Ion privind încasarea cheltuielilor pentru acordare asistenței juridice garantate de stat.

S-a menționat, că nu se admite o nouă adresare în judecată a reclamantului Oficiului Teritorial Comrat al Consiliului Național Pentru Asistența Juridică Garantată de Stat către Cornescu Ion cu privire la același obiect şi pe aceleași temeiuri.(f.d.50-51)

E de menționat că cererea de chemare în judecată depusă de Oficiul Teritorial Comrat al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat a fost încetată instanța făcând referire la prevederile art.265 lit.a) Cod de procedură civilă, pe motiv că cauza nu urmează a fi judecată în procedură civilă modalitatea de recuperare a cheltuielilor pentru acordarea asistenţei juridice garantate de stat fiind reglementată de art. 23^1 din Legea nr. 198 din 26.07.2007 Cu privire la asistenţa juridică garantată de stat.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, privind încetarea procesul civil la data de 06 martie 2023 coordonatorul Oficiului Teritorial Comrat al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat, Suhov Vadim a declarat recurs împotriva încheierii judecătoriei Cimișlia sediul central din 09 februarie 2023, emisă în acest sens, solicitând casarea integrală a încheierii recurate și restituirea cauzei spre rejudecare.

Colegiul consideră recursul întemeiat și necesar a fi admis, cu remiterea pricinii la rejudecare, la etapa punerii pe rol cererii de chemare în judecată, deoarece soluția dată de instanță nu este una conformă prevederilor legale, fiind efectuată arbitrar și în lipsa unor reglementări procedurale în acest sens.

În acest context completul a reținut, că instanța de fond și-a motivat soluția în temeiul prevederilor art.265 lit.a) Cod de procedură civilă, invocând că, reclamantul este în drept să emită decizie privind recuperarea cheltuielilor pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat, potrivit care ulterior poate fi pusă spre executare silită, soluție bazată pe prevederile art.11 lit.o) Cod de executare /în vigoare la data efectuării actelor de procedură/ și art.23^1 din Legea nr. 198 din 26.07.2007 Cu privire la asistenţa juridică garantată de stat. Or, potrivit prevederilor art.265 lit.a) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească dispune încetarea procesului în cazul în care cauza nu urmează a fi judecată în procedură civilă.

Colegiul notează, că conform prevederilor art. 23^1 din Legea nr. 198 din 26.07.2007 Cu privire la asistenţa juridică garantată de stat /în vigoare la data depunerii cererii de chemare în judecată/,

(1) În cazurile prevăzute la art.22 şi art.23, coordonatorul oficiului teritorial emite o decizie privind recuperarea cheltuielilor pentru acordarea asistenţei juridice garantate de stat, care se expediază persoanei vizate în termen de 3 zile de la data

emiterii, prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau orice alt mijloc care permite confirmarea primirii acesteia.

(2) În decurs de 30 de zile de la data indicată în avizul de primire sau în confirmarea transmiterii deciziei emise de coordonatorul oficiului teritorial, persoana vizată poate:

a) recunoaşte datoria şi achita benevol suma solicitată în bugetul de stat;

b) adresa o cerere oficiului teritorial privind revocarea, în tot sau în parte, a deciziei privind recuperarea cheltuielilor pentru acordarea asistenţei juridice garantate de stat.

(4) Decizia coordonatorului oficiului teritorial devine executorie:

a) la expirarea termenului stabilit la alin.(2), dacă nu a fost depusă cererea privind revocarea deciziei coordonatorului oficiului teritorial sau nu a fost prezentată dovada achitării sumei indicate în decizie;

b) la data rămânerii definitive şi irevocabile a hotărârii instanţei de judecată, în măsura în care decizia privind recuperarea cheltuielilor pentru acordarea asistenţei juridice garantate de stat nu a fost anulată drept urmare a contestării acesteia.

(5) Decizia executorie a coordonatorului oficiului teritorial privind recuperarea cheltuielilor pentru acordarea asistenţei juridice garantate de stat se execută silit după depunerea acesteia la executorul judecătoresc în conformitate cu prevederile Codului de executare al Republicii Moldova.

Legea nr. 198 din 26.07.2007 Cu privire la asistenţa juridică garantată de stat, la art.23 prevede cazurile cînd coordonatorul oficiului teritorial emite o decizie privind recuperarea cheltuielilor pentru acordarea asistenţei juridice garantate de stat, și anume în cazul emiterii unei hotărîri judecătoreşti pe cauze civile sau de contencios administrativ în folosul beneficiarului de asistenţă juridică calificată.

Astfel, necontestând dreptul coordonatorului oficiului teritorial la emiterea deciziei privind recuperarea cheltuielilor pentru acordarea asistenţei juridice garantate de stat, împuterniciri pentru emiterea de către ultimul deciziei privind recuperarea cheltuielilor pentru acordarea asistenţei juridice garantate de stat decurs din cauzele penale Legea nr. 198 din 26.07.2007 Cu privire la asistenţa juridică garantată de stat nu prevede.

În acest context, colegiul consideră că sunt întemeiate argumentele recurentului că art.23^1 din Legea cu privire la asistența juridică garantată de stat, la care se referă instanța în încheiere, îi acordă coordonatorului oficiului teritorial al CNAJGS dreptul de a recupera prin decizia sa cheltuielile pentru acordarea asistenței juridice garantată de stat în cazurile, prevăzute în art.22 alin (1) și (2) al Legii, dar nu și în cazul pârâtului, care este obligat să ramburseze costul serviciilor juridice prestate acestuia în baza art.776 din Codul civil și art.227 alin. (2) p.(3) și

art.229 alin (2) din Codul de procedură penală.

Corespunzător, reclamantul/recurent nu a dispus și nu dispune de alte căi legale pentru recuperarea cheltuielilor pentru acordarea asistenţei juridice garantate de stat, decât prin adresarea în instanța de judecată cu prezenta acțiune.

În atare circumstanțe, colegiul conchide că emiterea unei soluții judecătorești, de încetarea procesului pe motiv că pe motiv că cauza nu urmează a fi judecată în procedură civilă, poate fi calificată drept lipsirea arbitrară de acces la justiție, garantat de art. 20 Constituția RM și art. 6 CEDO, fapt care nu poate fi acceptat, tolerat sau admis.

Or, principiul preeminenței dreptului, inserat în preambulul Convenției Europene și Statutul Consiliului Europei, constituind în același timp un important impuls la adoptarea Convenției (Golder contra Regatului Unit al Marei Britanii, nr. 4451/70 din 21.02.1975, par. 34, f.d. 30), cât și parte integrantă a Convenției în conformitate cu prevederile art. 31 alin. (2) al Convenției de la Viena cu privire la dreptul tratatelor din 23.05.1969, nu poate fi neglijat la soluționarea pricinilor civile, potrivit prevederilor art. 12 Cod de procedură civilă.

Conform dispozițiilor art. 1 alin. (3) al Constituției RM, în lumina interpretărilor date în jurisprudența constantă a Curții Constituționale, (Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 19.01.1998), una din caracteristicile constituționale ale statului de drept o constituie obligațiunea statului, autorităților lui publice, instituțiilor, persoanelor oficiale de a activa în limitele atribuțiilor lor stabilite de Constituție și Legi. Instanța de judecată nu constituie o excepție în acest sens, având obligația de a respecta prevederile actelor internaționale, ale Constituției și actelor normative interne ale R.Moldova. Respectiv, la adoptarea actelor judecătorești instanțele de judecată urmează să reiasă și să se conducă strict de prevederile legale, iar soluțiile date trebuie să fie conforme acestor prevederi.

Ca consecință și în situația descrisă, încetarea pocesului pe cauza cu încălcarea normelor procedurale aplicabile, situație ce are ca efect neexaminarea pricinii în fond, încalcă drepturile reclamantului/recurent la un proces echitabil, de examinare în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de Lege, fapt care poate avea ca consecință încălcarea art. 6§1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, conform căruia orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de Lege.

Prin urmare, în circumstanțele expuse colegiul conchide, că instanța de fond incorect a încetat procesul pe cauza civilă inițiată la acțiunea înaintată de către Oficiul Teritorial Comrat al Consiliului Național Pentru Asistența Juridică Garantată de Stat către Cornescu Ion privind încasarea cheltuielilor pentru acordare asistenței juridice garantate de stat, deoarece instanța a procedat cu încălcare

cadrului legal. Urmare a acestui fapt colegiul concluzionează despre temeinicia recursului, impunându-se necesitatea admiterii lui, cu casarea încheierii judecătoriei Cimișlia sediul central din data de 09 februarie 2023 de încetare a procesului emisă în actualul caz, cu restituirea pricinii la rejudecare, în aceiași instanță de judecată, același complet, pentru judecarea cauzei în fond.

Ca efect a casării încheierii nominalizat urmează a fi casată și încheierea din data de 31 martie 2023 privind corectarea erorilor.

Reieșind din cele expuse și în conformitate cu prevederile art.art. 427 lit. b) și 428 Cod de procedură civilă colegiul,

d e c i d e:

Admite recursul declarat de coordonatorul Oficiului Teritorial Comrat al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat, Suhov Vadim.

Casează încheierea judecătoriei Cimișlia sediul central din data de 09 februarie 2023, de încetarea procesului conform art.265 lit.a) Cod de procedură civilă și a încheierii din data de 31 martie 2023 privind corectarea erorilor, emise în cauza civilă la acțiunea înaintată de către Oficiul Teritorial Comrat al Consiliului Național Pentru Asistența Juridică Garantată de Stat către Cornescu Ion privind încasarea cheltuielilor pentru acordare asistenței juridice garantate de stat, **cu restituirea pricinii la rejudecare în aceiași instanță, același complet de judecată, pentru judecarea cauzei în fond.**

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președinte de ședință, judecător: Judecător: Judecător:

FUJENCO Dmitrii COLEV Grigori STARCIUC Ștefan